Uitspraak Geschillencommissie Financiële Dienstverlening nr. 2021-0247
(mr. F.H.E. Boerma, voorzitter en mr. R.E. van Lambalgen, secretaris)

Klacht ontvangen op	: 2 september 2020
Ingediend door	: De consument
Tegen	: RNHB B.V., handelend onder de naam Roparco Hypotheken, gevestigd te Utrecht, verder te noemen de geldverstrekker
Datum uitspraak	: 12 maart 2021
Aard uitspraak	: Niet-bindend advies
Uitkomst	: Vordering afgewezen

Samenvatting

De consument heeft in 2007 een zogenoemde krediethypotheek bij de geldverstrekker afgesloten. Dit is een aflossingsvrije lening waarbij op ieder moment geld kan worden opgenomen tot aan de opnamelimiet. In april 2020 heeft de geldverstrekker aangekondigd haar opnamebeleid te zullen wijzigen. De wijziging houdt in dat de consument niet meer vrijelijk geld kan opnemen, maar een opnameverzoek moet indienen. De geldverstrekker beoordeelt vervolgens of de gewijzigde maandtermijn dan binnen de financiële mogelijkheden van de consument en de wet- en regelgeving met betrekking tot verantwoorde kredietverstrekking past. De consument vindt het niet terecht dat de geldverstrekker het opnamebeleid gewijzigd heeft. In lijn met de uitspraak 2020-889 oordeelt de commissie echter dat de geldverstrekker haar opnamebeleid mocht wijzigen. De vordering van de consument wordt daarom afgewezen.

1. Het procesverloop

1.1 De commissie beslist op basis van haar reglement en op basis van de door partijen aan Kifid ingestuurde documenten inclusief bijlagen. Het gaat hier om: 1) het klachtformulier van de consument; 2) het verweerschrift van de geldverstrekker; 3) de repliek van de consument; en 4) de e-mail van de consument van 20 december 2020.

1.2 De commissie is van oordeel dat dit geschil zich leent voor verkorte behandeling als bedoeld in artikel 32 van haar reglement. De uitspraak is daardoor niet-bindend. Dit betekent dat partijen elkaar niet aan de uitspraak kunnen houden.

2. Het geschil tussen partijen

Wat is er gebeurd?

2.1 De consument heeft in 2007 een hypothecaire geldlening bij de geldverstrekker afgesloten. Het betreft een zogenoemde krediethypotheek: een aflossingsvrije lening waarbij op ieder moment geld kan worden opgenomen tot aan de opnamelimiet.

2.2 Op 3 april 2020 heeft de geldverstrekker de consument per brief als volgt geïnformeerd:

"U heeft bij Roparco Hypotheken een Krediethypotheek afgesloten. Binnenkort wijzigt Roparco Hypotheken het beleid voor de geldopnames die u binnen de Krediethypotheek kunt doen. In deze brief leggen wij uit wat dat voor u betekent.

Kenmerken Krediethypotheek

Uw Roparco Hypotheek is een aflossingsvrije krediethypotheek (een lening), waarbij u op ieder moment geld kunt opnemen tot aan de zogenaamde kredietlimiet. (…) Aan de andere kant zitten aan een krediethypotheek ook risico's. Als de lening gelijk blijft en de waarde van uw woning daalt, dan bestaat het risico op een restschuld bij de verkoop van de woning. Ook loopt u risico omdat u binnen uw hypotheek geen vermogen opbouwt om de lening af te lossen. Uw hypotheeklasten lopen door, ook in die situatie waarin uw inkomen waarschijnlijk gaat veranderen, bijvoorbeeld bij werkloosheid, arbeidsongeschiktheid of pensionering. (…)

Waarom deze wijziging?

Om te voorkomen dat mensen teveel geld lenen, is de wetgeving voor hypotheekverstrekkingen in de afgelopen jaren flink veranderd. Geldverstrekkers mogen enkel hypotheekkredieten verstrekken als de maandlasten passend zijn bij de financiële situatie van de klant. Dit geldt ook voor reeds verstrekte kredieten waar opnames mogelijk zijn, zoals uw krediethypotheek. Roparco Hypotheken past haar beleid voor opnames aan, zodat deze in overeenstemming zijn met de geldende wet- en regelgeving.

Wat verandert er voor u?

Binnen de opnamelimiet kunt u nog altijd een verzoek tot opnames doen. Voordat wij het opnameverzoek uitvoeren, moeten wij ons ervan verzekeren dat de nieuwe maandtermijn past binnen de door de overheid gestelde normen. Hiertoe kunnen wij aanvullende informatie opvragen. Bijvoorbeeld overzichten van uw inkomen, vermogen (spaargeld) en schulden. Zo kunnen wij beoordelen of u niet meer geld leent dan wat bij uw persoonlijke situatie verantwoord is. Als uw opname verzoek passend is dan zullen wij zo spoedig mogelijk overgaan tot de betaling.
(…)"

2.3 De consument is het niet eens met het gewijzigde opnamebeleid en heeft een klacht ingediend. Uitwisseling van standpunten tussen partijen heeft niet tot een oplossing van het geschil geleid, waarna de consument zijn klacht aan Kifid heeft voorgelegd.

De klacht en vordering

2.4 De consument vindt het niet terecht dat de geldverstrekker het opnamebeleid gewijzigd heeft. De consument stelt dat de wettelijke basis hiervoor ontbreekt. De geldverstrekker heeft weliswaar verwezen naar artikel 4:34 Wet op het financieel toezicht (Wft), maar dat artikel bestaat al sinds 2007 en ziet bovendien niet op opnames binnen de opnamelimiet. Opnames binnen de opnamelimiet moeten dus vrijelijk kunnen plaatsvinden (dus zonder tussentijdse kredietcheck).

De consument vordert daarom dat de geldverstrekker het gewijzigde opnamebeleid laat vallen en hem de mogelijkheid geeft om vrijelijk opnames te doen uit zijn krediethypotheek.

Het verweer

2.5 De geldverstrekker heeft verweer gevoerd tegen de stellingen van de consument. Voor zover relevant zal de commissie bij de beoordeling daarop ingaan.

3. De beoordeling

3.1 Deze zaak draait om de vraag of de geldverstrekker haar opnamebeleid mocht wijzigen.

3.2 Bij beantwoording van deze vraag is het volgende van belang. Het opnamebeleid valt onder de *beleidsvrijheid* van de geldverstrekker. Dit betekent dat de geldverstrekker haar opnamebeleid mag wijzigen, tenzij de wijziging onaanvaardbaar zou zijn naar maatstaven van redelijkheid & billijkheid (in de zin van artikel 6:248 lid 2 van het Burgerlijk Wetboek). Zoals de commissie in een eerdere uitspraak (met nummer 2020-889) al heeft geoordeeld, was de wijziging van het opnamebeleid niet onaanvaardbaar.

3.3 De geldverstrekker heeft immers een legitiem belang bij de wijziging van het opnamebeleid. De geldverstrekker heeft namelijk te maken met een zorgplicht om te waken tegen overkreditering. De geldverstrekker heeft onder meer verwezen naar artikel 4:34 Wft. De consument heeft echter aangegeven dat artikel 4:34 Wft al sinds 2007 bestaat en dat dit wetsartikel dus niet de basis kan vormen voor de wijziging van het opnamebeleid. De geldverstrekker heeft daarop aangegeven dat de wijziging van het opnamebeleid ook is ingegeven door de generieke zorgplicht van artikel 4:24a lid 1 Wft en de toegenomen aandacht voor het risico dat een klant in een locked-up situatie kan geraken door het doen van een opname.

3.4 De commissie overweegt als volgt. Zoals de geldverstrekker terecht opmerkt, is er steeds meer aandacht voor overkreditering en wordt er in dat kader steeds meer van krediet-verstrekkers verwacht. Zo ziet de AFM erop toe dat kredietverstrekkers hun klanten gedurende de looptijd van het (doorlopend) krediet monitoren. In dat kader is het alleszins begrijpelijk dat de geldverstrekker voortaan wil toetsen of ook opnames binnen de overeengekomen opnamelimiet wel verantwoord zijn.

3.5 Anderzijds begrijpt de commissie ook de wens van de consument om vrijelijk opnames te kunnen doen. Dit weegt echter niet op tegen het zwaarwegende belang van de geld-verstrekker om aan haar zorgplicht te kunnen voldoen. Bovendien strekt de zorgplicht ter bescherming van de consument. Uiteindelijk is het namelijk in het belang van consumenten dat de geldverstrekker toetst of opnames wel verantwoord zijn.

3.6 Kortom: in lijn met de uitspraak 2020-889 oordeelt de commissie dat de geldverstrekker haar opnamebeleid mocht wijzigen.

3.7 In deze zaak speelt nog het volgende. Kifid heeft gedurende deze procedure de consument gewezen op de hiervoor genoemde uitspraak 2020-889 en vervolgens bewerkstelligd dat de consument en de geldverstrekker telefonisch met elkaar gesproken hebben over de mogelijkheden die er voor de consument nog wél zijn binnen het gewijzigde opnamebeleid. De consument heeft Kifid laten weten dat het een goed gesprek was, maar dat hij toch graag een uitspraak wil. De geldverstrekker zou namelijk het inkomen uit Box 3 niet meetellen, waardoor het voor de consument vrijwel onmogelijk zou zijn om opnames te doen. Hij wil graag dat de commissie zich hier over uitspreekt. De commissie overweegt als volgt. Het feit dat het gewijzigde opnamebeleid wellicht ongunstig uitpakt voor de consument, betekent niet dat de wijziging van het opnamebeleid onaanvaardbaar is. Zoals hiervoor is overwogen, had de geldverstrekker namelijk een legitiem belang bij de wijziging van het opnamebeleid en woog dit belang zwaarder dan het belang van de consument.

3.8 Dit alles leidt tot de slotsom dat de klacht van de consument ongegrond is en dat zijn vordering moet worden afgewezen.

4. De beslissing

De commissie wijst de vordering af.

Deze uitspraak is een niet-bindend advies, omdat deze beslissing is genomen in een verkorte procedure. Meer informatie hierover staat in artikel 32 van het reglement, te vinden op de website van Kifid (www.kifid.nl/reglementen-en-statuten). Tegen deze uitspraak staat geen hoger beroep open bij de Commissie van Beroep Financiële Dienstverlening. U kunt de zaak nog wel aan de rechter voorleggen.

Binnen twee weken na de verzenddatum van deze uitspraak kunt u een schriftelijk verzoek indienen tot herstel van vergissingen in de uitspraak zoals schrijffouten, een verkeerde naam/datum of rekenfouten. De beslissing van de geschillencommissie in de uitspraak kan hiermee niet ter discussie worden gesteld. Binnen een maand na de verzenddatum van de uitspraak kunt u een schriftelijk verzoek indienen om de uitspraak aan te vullen als u vindt dat de geschillencommissie niet heeft beslist over alle onderdelen van uw vordering. Dit ziet niet op de situatie waarin u meent dat de geschillencommissie in haar uitspraak niet uitdrukkelijk al uw argumenten, ter onderbouwing van uw vordering, heeft behandeld. Meer informatie hierover staat in artikel 40 van het reglement van de geschillencommissie, te vinden op de website www.kifid.nl/reglementen-en-statuten.